

Política: íntima o quotidiana?

El debat sobre els uniformes a l'escola, obert per la consellera d'Educació, ha introduït un nivell més quotidià a l'escena política. Més enllà dels arguments a favor i en contra, la discussió sobre com han d'anar vestits els nens i les nenes ha permès, durant uns dies, traslladar el nivell del debat polític de les reformes econòmiques estructurals a la vida quotidiana de la ciutadania. Sovint el que és quotidià es considera superflu en política enfront de la *importància* dels grans temes d'estat. En aquest sentit, la crisi econòmica i les retallades són una excusa més per no considerar la dimensió pública de la vida quotidiana. És a dir, la regulació política de totes les esferes que configuren el dia a dia de la població.

Entre tots els dubtes que desperta aquest plantejament, cal preguntar-se: ¿Fins a quin punt la societat està disposada a deixar que les instàncies públiques li diguin com ha de fer les coses? ¿Per què la societat tolera un debat sobre com s'ha d'anar vestit a l'escola i no toleraria un hipotètic debat sobre com repartir el treball domèstic entre els membres d'una família?

Les respostes apunten tres tipus de resistències. En primer lloc, la resistència individual a deixar que l'administració pública reguli aspectes considerats de la vida privada. La llar representa la divisió simbòlica entre la vida pública i la vida privada. S'entén que el que passa a les cases és competència exclusiva de les persones adultes que hi viuen i per això es vol preservar com un espai d'intimitat i privacitat. L'error és considerar l'espai domèstic com a sinònim de la vida privada.

Sociològicament, la vida quotidiana representa el conjunt d'activitats necessàries per a la reproducció de la societat i, per tant, esdevé un bon reflex de l'estructura social. No es pot oblidar que la relació entre en Pere i la Laia a casa seva és una relació entre un home i una dona que tenen una determinada identitat

SARA MORENO COLOM

SOCIÒLOGA

social en termes de classe, gènere, edat i ètnia. La dimensió pública de la vida quotidiana s'ha d'entendre com la regulació política de parcel·les vitals que vivim com a individuals malgrat que respon a raons socials. Què és més íntim, la revisió de la pròstata o la neteja de la casa?

En segon lloc, emergeix la resistència social a reconèixer el valor de la feina domèstica i de cura. Les dues feines són imprescindibles per a la vida quotidiana, per bé que són menystingudes socialment i econòmicament. Contràriament, es considera que la vestimenta de la població escolar forma part d'un àmbit tan preuat i reconegut com el de l'educació. Però alguns dels arguments defensats aquests dies apunten al rerefons de la qüestió quan consideren que "l'uniforme a les escoles trauria pressió a les mares". Cal entendre que la citada pressió no és en termes educatius sinó de la feina que implica cada dia vestir les criatures per anar a l'escola –el problema no acostuma a ser quina roba se'ls posa, sinó el mateix acte de vestir-los-. L'uniforme seria una falsa solució a un conflicte quotidià més profund: la divisió sexual del treball en l'esfera domèstica.

Per què la societat tolera un debat sobre com cal anar vestit a l'escola i no un sobre com s'ha de repartir la feina domèstica a casa?

Això condueix a la tercera resistència: la política. Fins a quin punt la responsabilitat política obliga a obrir la caixa dels trons que representa el conflicte quotidià de la divisió sexual del treball? Fins a quin punt es pot treure rèdit electoral de posar la ciutadania davant d'un mirall on veure-hi reflectides les desigualtats que configuren la seva vida quotidiana? Al costat d'aquestes qüestions, no deixa de ser paradoxal que les instàncies polítiques assumeixin regular com cal ordenar les escombraries a casa i que no s'atreveixin a regular el repartiment equitatiu de la feina que implica netejar el bany. En última instància, la resistència política contribueix a negar la realitat: la feina domèstica i la de cura són imprescindibles per a l'existència de la societat: la seva presència supera l'àmbit privat i la seva responsabilitat va més enllà del nivell individual.

Reclamar la dimensió pública de la vida quotidiana no respon a un afany d'exhibicionisme ni de voyeurisme. Per cobrir aquestes necessitats ja hi ha determinats programes de televisió, així com recursos a les xarxes socials tolerats i acceptats per la societat. Reclamar una política més quotidiana vol dir considerar que el conjunt d'activitats necessàries per a la reproducció de la vida humana són una responsabilitat social i, com a tal, política i individual. És més important que els nens i les nenes arribin a l'escola descansats, esmorzats i nets que no pas la roba amb què hi arriben.

Però en l'imaginari col·lectiu preval la idea que el descans, l'alimentació i la higiene formen part de la privacitat i la intimitat. No s'exigeixen deures ni es demanen responsabilitats respecte del que passa dins les llars, només interessa el que es veu i es fa un cop es tanca la porta de casa per sortir al carrer. La societat serà més justa quan la ciutadania –que ens inclou a tots– no tingui res a amagar dins de casa i pugui preservar la seva intimitat.

DANIDE

